

החלטת ועדת האתיקה

בקובלנה של ח"כ האשם מחאמיד נגד ח"כ ישראל כץ

מיום ל' בשבט התשס"ב (12 בפברואר 2002)

1. הקובלנה

1.1 ביום י"א בכסלו התשס"ב - 26.11.2001 הגיש ח"כ האשם מחאמיד קובלנה נגד ח"כ ישראל כץ.

הקובלנה מתייחסת להתבטאותו של ח"כ כץ נגד ח"כ עבד אלמאלכ דהאמשה בכנס פעילים של הליכוד שבמהלכו אמר:

"כשהוא נכנס לכנסת אני בודק אם ההתרחבות של המעיל זה דבר טבעי או שהוא מחביא שם משהו".

1.2 ההתבטאות האמורה של ח"כ ישראל כץ באה בעקבות הכרזתו של ח"כ דהאמשה שפורסמה בתקשורת, על נכונותו להיות "שהיד" במאבק נגד היהודים על השליטה בהר הבית.

1.3 לטענת הקובל, מדובר בדברים חמורים, גזעניים ומסיתים.

2. תגובת הנקבל

2.1 ביום ד' בטבת התשס"ב - 19.12.2001 הגיב ח"כ ישראל כץ על הקובלנה. לתגובתו צירף מכתב ששלח ביום כ"ו באלול התשס"א - 14.9.2001 ליושב ראש הכנסת ובו נאמר, בין היתר:

"ח"כ דהאמשה, חבר התנועה האיסלאמית, חזר והכריז בימים אלה על נכונותו להיות "שהיד" במאבק נגד היהודים על השליטה בהר הבית, וקרא למוסלמים רבים ללכת בעקבותיו.

הצהרה זו של ח"כ דהאמשה, בעיתוי זה, ותמיכתו בעבר ב"שהידים" אזרחי ישראל שתיכננו לפוצץ אוטובוסים מלאי נוסעים בטבריה וחיפה, יוצרים חשש כבד שח"כ דהאמשה החליט לפוצץ עצמו בתוך אולם מליאת הכנסת, אולי כבר ביום א' הקרוב, כדי להפוך ל"שהיד" הגדול בהיסטוריה.

תוכניתו של ח"כ דהאמשה להיות קדוש-מתאבד - על רקע אידיאולוגי פוליטי - מבודדת אותו מהדמוקרטיה הישראלית ומחייבת התייחסות שונה כלפיו גם בהיבט הבטחוני המידי (לצד תיקונים בחקיקה הקיימת). על רקע חשש כבד זה, אני פונה אליך להורות על ביצוע בדיקות בטחוניות קפדניות לח"כ דהאמשה ועוזריו בכניסתו למשכן הכנסת.

2.2 לטענתו של ח"כ כץ, היועץ המשפטי לממשלה הורה על פתיחת חקירה כנגד ח"כ דהאמשה בשל דבריו החמורים.

כותב ח"כ ישראל כץ:

"התבטאותי בכנס הפעילים כוונה ונאמרה כלפי הצהרותיו של ח"כ דהאמשה בלבד ואין בה שמץ גזענות או הכללה. כאשר חבר הכנסת או כל אדם מצהיר מספר פעמים על כוונתו להיות "שהיד" (קדוש מתאבד) במאבק - מסיבה כלשהיא - כנגד ציבור אחר במדינה, הוא ראוי להיות מוצא ממסגרת החיים הדמוקרטיים והפרלמנטריים, ובודאי שיש להתייחס אליו כאל סיכון בטחוני".

3. הדין בקובלנה

3.1 ועדת האתיקה קיימה מספר ישיבות בקובלנה, בימים 22.1.2002, 29.1.2002 ו-12.2.2002. הואיל והקובל, ח"כ האשם מחאמיד, הוא חבר ועדת האתיקה, מונה ח"כ נואף מסאלחה למלא את מקומו בדיוני הועדה

3.2 הן הקובל והן הנקבל הופיעו בפני הועדה.

3.3 במהלך הדיונים התלבטה ועדת האתיקה בשאלה האם בהתבטאותו של ח"כ כץ כנגד ח"כ דאהמשה היתה הפרה של כלל 2 לכללי האתיקה לחברי הכנסת הקובע:

"חבר הכנסת ישמור על כבוד הכנסת וכבוד חבריה, ינהג בדרך ההולמת את מעמדו ואת חובותיו כחבר הכנסת, ויימנע משימוש בלתי ראוי בחסינויותיו כחבר הכנסת".

ועדת האתיקה התלבטה, כאמור, האם במקרה הנדון היו דבריו של ח"כ כץ כלפי ח"כ דאהמשה בגדר שימוש בלתי ראוי בחסינותו כחבר הכנסת או הפרה אחרת של כלל 2 לכללי האתיקה או שמא היתה זו התבטאות, שמאחוריה עומדת תפיסה אידיאולוגית והערכת מצב שנגזרת מהשקפת עולמו של חבר הכנסת ישראל כץ, דהיינו התבטאות במילוי תפקידו או למען מילוי תפקידו כחבר הכנסת, שאינה עולה כדי הפרה של כללי האתיקה.

3.4 על אף העובדה שהועדה לא הגיעה לידי מסקנה שהיתה במקרה זה הפרה של כלל מכללי האתיקה על ידי ח"כ ישראל כץ - מוצאת הועדה לנכון לשוב ולהתריע בפני כל חברי הכנסת שהתבטאויות קיצוניות גורמות להסלמה ולפילוג ומהוות סכנה חמורה לדמוקרטיה. לפיכך, על חברי הכנסת להימנע מהן.

החלטת הועדה תונח על שולחן הכנסת.